

DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2022-2-04>
УДК 332.025.12

Набока Катерина Олександрівна,

кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри публічного управління та землеустрою
Класичного приватного університету,
вулиця Жуковського, 70-б, м. Запоріжжя, 69002, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-9883-9044>

Кіктенко Оксана Володимирівна,

доктор наук з державного управління, доцент,
професор кафедри публічного управління та землеустрою
Класичного приватного університету,
вулиця Жуковського, 70-б, м. Запоріжжя, 69002, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-6092-6038>

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОГО ПОРЯДКУ НАДАННЯ В ОРЕНДУ КОМУНАЛЬНОГО МАЙНА

Анотація. У статті проаналізовано алгоритми дій при укладанні договорів оренди комунального майна, наведених у «Порядку передачі в оренду державного та комунального майна», надано оцінку результатам організаційно-правових перетворень порядку надання в оренду державного і комунального майна, розроблено напрями удосконалення організаційно-правового порядку надання в оренду комунального майна. Аналіз алгоритмів дій при укладанні договорів оренди комунального майна незалежно від того, хто є ініціатором орендних відносин (потенційний орендатор чи уповноважений орган управління), а також не залежно від об'єкту оренди (єдиний майновий комплекс чи окреме майно, об'єкт з Переліку першого або другого типу), не виявив наявності суттєвих корупційних ризиків, оскільки передача в оренду державного та комунального майна здійснюється на прозорих електронних аукціонах через мережу Інтернет в режимі реального часу. Оцінка результатів організаційно-правових перетворень порядку надання в оренду державного і комунального майна свідчить про наявність низки позитивних зрушень у даній сфері, як-то: виведення прихованої оренди із тіні, позитивний вплив на сферу інтересів усіх зацікавлених сторін, скорочення тривалості процедур, можливість вільного доступу до інформації і громадського контролю, зростання та відстеження надходжень від оренди до державного і місцевих бюджетів. Серед недоліків визначено наявність негативної динаміки надходжень від оренди комунального майна до місцевих бюджетів за період 2018-2020 років та можливість виникнення певних корупційних ризиків у разі одночасного претендування кількох осіб на оренду майна без проведення аукціону.

Як цитувати: Набока К. О., Кіктенко О. В. Напрями удосконалення організаційно-правового порядку надання в оренду комунального майна. *Державне будівництво*. 2022. № 2 (32). С. 41–49. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2022-2-04>

In cites: Naboka, K.O., Kiktenko, O.V. (2022). Directions of improvement of the organizational and legal procedure for leasing communal property. *State Building Formation*, 2 (32), 41–49. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2022-2-04> [in Ukrainian].

На основі отриманих результатів дослідження розроблено заходи з удосконалення організаційно-правового порядку надання в оренду комунального майна за такими трьома напрямками: мінімізація корупційних ризиків при передачі в оренду комунального майна без аукціонів, усунення недоліків функціонування ДП «ProZorro.Продажі», збільшення надходжень від оренди комунального майна до місцевих бюджетів.

Ключові слова: оренда комунального майна, електронна торгова система, електронний аукціон, корупційні ризики, надходження до бюджету.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Оренда державного та комунального майна є вагомою статтею доходів державного та місцевих бюджетів. Право органів місцевого самоврядування розпоряджатися комунальною власністю забезпечує для них певні умови самостійності щодо створення й використання фінансових ресурсів та сприяє підтримці комунального майна у належному стані. Сприяння ефективному використанню об'єктів комунальної власності є одним з напрямів забезпечення сталого економічного та соціального розвитку адміністративно-територіальних одиниць – регіонів, районів, громад, а також створює умови для розвитку підприємництва в країні. Однак, попри певні законодавчі новації, останнім часом через несприятливі економічні умови оренда державного та комунального майна стає для підприємців непривабливою і не конкурентною порівняно з орендою нерухомості в приватному секторі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми, пов'язані з забезпеченням функціонування інституту комунальної власності є доволі розробленим напрямом наукових досліджень у галузях публічного управління, адміністративного та фінансового права. Розгляду новацій у зазначеній сфері присвячено публікації М. Панькевич (аналіз змін правового регулювання орендних відносин у зв'язку з набуттям чинності нових правил оренди державного та комунального майна, визначення переваг та можливих ризиків нових процедур передання майна в оренду) [1], Н. Борсук (аналіз теоретичних і практичних проблем, пов'язаних із організаційним і правовим забезпеченням управління комунальною власністю в Україні) [2], В. Яремка, В. Лаврушиної (розгляд умов продовження договорів оренди в умовах втрати чинності старого порядку та неповноцінного функціонування нового порядку) [3], А. Бочі, О. Шубіної та співавторів (висвітлення практичного досвіду реалізації інструментів з управління активами громади з урахуванням актуальної судової практики з оскарження рішень органів місцевого самоврядування з питань управління та розпорядження активами територіальних громад) [4].

Проте слід зауважити, що під час упорядкування відносин у сфері управління майном територіальних громад мають бути захищені права та законні інтереси кожної особи, а також необхідно забезпечити збереження балансу інтересів приватних осіб, держави та інших зацікавлених сторін. Серед основних проблем в даній ситуації можна зазначити відсутність відповідного досвіду управління комунальним майном у більшості органів місцевого самоврядування.

Метою статті є оцінка результатів організаційно-правових перетворень порядку надання в оренду державного і комунального майна з метою визначення напрямів його удосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Об'єкти управління комунальною власністю виступають складником правовідносин публічного управління власністю громади, де суб'єктом є орган місцевого самоврядування. Об'єкт комунальної власності – це те майно, яким розпоряджається та яке використовує територіальна громада, а об'єкт управління комунальною власністю – це майно, щодо якого органи місцевого самоврядування відповідно до законодавства України можуть здійснювати свої управлінські функції. Наявність комунальної власності дає можливість органам місцевого самоврядування вступати у відносини як приватного, так і публічного характеру. Стан та обсяги комунальної власності впливають на інвестиційну привабливість регіону.

Термін «оренда» тривалий час використовувався лише у деяких підзаконних актах як синонім найму. Конституція України використовує термін «оренда» для означення відносин, які традиційно прийнято називати наймом – договором найму житлових приміщень. З 1 лютого 2020 року набув чинності Закон України «Про оренду державного та комунального майна», відповідно до якого оренда державного та комунального майна здійснюється в дворівневій електронній торговій системі, тобто виключно через систему ProZorro. Продажі [5]. Новий Закон розроблений з метою підвищення ефективності орендних відносин, спрощення та осучаснення процедури оренди державного та комунального майна, забезпечення його конкурентоспроможності у відносинах оренди та спрямований на пошук економічного розвитку процесів, залучення додаткових інвестицій, посилення захисту прав орендарів тощо.

Аналіз наведених у «Порядку передачі в оренду державного та комунального майна» [6] алгоритмів дій при укладанні договорів оренди комунального майна незалежно від того, хто є ініціатором орендних відносин (потенційний орендар чи уповноважений орган управління), а також не залежно від об'єкту оренди (єдиний майновий комплекс чи окреме майно, об'єкт з Переліку першого або другого типу), не виявив наявності суттєвих корупційних ризиків, оскільки передача в оренду державного та комунального майна здійснюється на прозорих електронних аукціонах через мережу Інтернет в режимі реального часу. Кожен може прослідкувати, як проводяться аукціони на оренду, та взяти участь у цих аукціонах, що значно збільшує конкурентоспроможність державного та комунального майна. Також, новим законодавством передбачено, що вся інформація про майно, яке планується передати в оренду, має бути відкритою, а всі договори оренди мають бути опубліковані в електронній торговій системі «ProZorro.Продажі».

Визначено, що електронна торгова система (ЕТС) «ProZorro.Продажі» складається з двох рівнів: перший рівень – центральна база даних системи «ProZorro.Продажі», яка акумулює всі об'єкти, що підлягають передачі в

оренду; другий рівень – це електронні майданчики, які підключені до системи «ProZorro.Продажі» [7, с. 9]. ЕТС забезпечує всім особам, пов'язаним з проведенням аукціону, можливість створення, розміщення, оприлюднення та обміну інформацією і документами в електронному вигляді, необхідними для проведення аукціону в електронній формі.

Основними напрямками системи ЕТС у 2021 р. були: мала приватизація; продаж активів компаній-банкрутів; продаж активів банків-банкрутів; продаж і оренда активів державних і комунальних підприємств; оренда землі (активи Держгеокадастру); продаж необробленої деревини; продаж дозволів щодо використання державних надр; продаж і оренда активів «Укрзалізниця», «Укроборонпром», «Укрпошти» та інших державних підприємств; комерційні торги з продажу та оренди активів приватних компаній [8].

Попри наявність певних недоліків функціонування ЕТС, виявлених під час аудиту Рахункової палати України [9], слід зазначити, що за весь час існування торгової системи дохід до державного та місцевих бюджетів України склав 23,6 млрд грн, а протягом 2017–2019 років проект отримував престижні міжнародні винагороди.

Оцінка результатів організаційно-правових перетворень порядку надання в оренду державного і комунального майна показала, що Новий Порядок оренди створює стимули для виведення прихованої оренди із тіні, значно мінімізує корупційні ризики, здійснює позитивний вплив на сферу інтересів усіх зацікавлених груп, значно скорочує тривалість процедур, передбачає можливість вільного доступу до інформації і громадського контролю, сприяє зростанню та відстеженню надходжень від оренди до державного і місцевих бюджетів. При цьому статистична інформація свідчить про негативну динаміку надходжень від оренди комунального майна до місцевих бюджетів за період 2018–2020 років (табл. 1), а ситуація, коли на оренду без аукціону одночасно претендує кілька осіб може ініціювати виникнення певних корупційних ризиків.

Таблиця 1
Динаміка надходжень від оренди комунального майна до місцевих бюджетів за період 2018-2020 років*

Table 1
Dynamics of revenues from the lease of communal property to local budgets for the period 2018-2020*

Показники	Роки			Відхилення, %		
	2018	2019	2020	2018 до 2017	2019 до 2018	2020 до 2019
Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном, млн грн	1 043,0	1 146,9	1 029,6	115,3	110,0	89,8
У % до загального обсягу доходів	0,2	0,2	0,2	–	–	–

*Складено автором на основі [10]

Таким чином, можна виокремити три напрями удосконалення організаційно-правового порядку надання в оренду комунального майна: мінімізацію корупційних ризиків при передачі в оренду комунального майна без аукціонів, усунення недоліків функціонування ДП «ProZorro.Продажі» та збільшення надходжень від оренди комунального майна до місцевих бюджетів.

Перший напрям повинен передбачати: збільшення процедурних термінів для прийняття рішення органами управління про намір передачі майна в оренду; виключення або обмеження норми передачі державного та комунального майна в оренду без проведення електронного аукціону для певних категорій, зокрема непідприємницьких товариств, громадських об'єднань, благодійних, релігійних організацій тощо; виключення норми щодо права орендаря на приватизацію об'єкта оренди через викуп без проведення аукціону, у разі якщо орендар здійснив невід'ємні поліпшення орендованого майна.

За другим напрямом необхідно: вжити заходів щодо сприяння створення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб та ДП «ProZorro.Продажі» комплексної системи захисту інформації електронної торгової системи; привести у відповідність нормативно-правові акти, які регулюють діяльність ДП «ProZorro.Продажі» за напрямками, відповідно до яких ним забезпечується функціонування та адміністрування електронної торгової системи; проаналізувати розміри винагород операторів електронних майданчиків з метою приведення їх до економічно обґрунтованого рівня та чітко визначити розміри винагороди оператора електронних майданчиків та адміністратора ЕТС, що справляються з учасників аукціонів (крім об'єктів малої приватизації та неплатоспроможних банків); доручити Державній податковій службі України проведення документальних планових перевірок повноти сплати податків та зборів ДП «ProZorro.Продажі»; з метою економії коштів ДП «ProZorro.Продажі» забезпечити виконання функцій адміністратора електронної торгової системи штатними працівниками Підприємства без залучення інших суб'єктів господарювання; ініціювати перед наглядовою радою ДП «ProZorro.Продажі» питання щодо створення підрозділу внутрішнього аудиту, затвердження порядку проведення внутрішнього аудиту та надання звітів за його результатами; провести інвентаризацію розрахунків ДП «ProZorro.Продажі» з операторами електронних майданчиків.

З метою збільшення надходжень від оренди комунального майна до місцевих бюджетів необхідно інтенсифікувати рекламну активність ДП «ProZorro.Продажі» у мережі «Інтернет» та соціальних мережах шляхом використання контентної реклами (розміщення оголошень на тематичних сторінках соцмереж), таргетингової реклами (демонстрація рекламних блоків цільовій аудиторії), тізерної реклами (банери на сторінках соціальних мереж), ретаргетингу (повернення користувачів, які раніше вже цікавилися певним продуктом) та прихованої реклами на майданчиках тематичних спільнот.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. У результаті аналізу алгоритмів дій при укладанні договорів оренди комунального майна, наведених у «Порядку передачі в оренду державного та комунального майна», не виявлено суттєвих корупційних ризиків. Оцінка результатів організаційно-правових перетворень порядку надання в оренду державного і комунального майна свідчить про наявність низки позитивних зрушень у даній сфері, як-то: виведення прихованої оренди із тіні, позитивний вплив на сферу інтересів усіх зацікавлених сторін, скорочення тривалості процедур, можливість вільного доступу до інформації і громадського контролю, зростання та відстеження надходжень від оренди до державного і місцевих бюджетів. При цьому статистична інформація свідчить про негативну динаміку надходжень від оренди комунального майна до місцевих бюджетів за період 2018–2020 років (табл. 1), а ситуація, коли на оренду без аукціону одночасно претендує кілька осіб може ініціювати виникнення певних корупційних ризиків.

На основі результатів проведеного дослідження виокремлено три напрями удосконалення організаційно-правового порядку надання в оренду комунального майна, а саме: мінімізацію корупційних ризиків при передачі в оренду комунального майна без аукціонів, усунення недоліків функціонування ДП «ProZorro.Продажі» та збільшення надходжень від оренди комунального майна до місцевих бюджетів.

Перспективами подальших досліджень у зазначеному напрямі можуть бути моніторинг та виявлення недоліків і правових прогалин у практичній реалізації організаційно-правового порядку надання в оренду комунального майна.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Панькевич М. Нові правила оренди державного та комунального майна: переваги та ризики. URL: <https://spm.ucu.edu.ua/2019/12/27/novi-pravyla-orendy-derzhavnogo-ta-komunalnogo-majna-perevagy-ta-gyzyku/> (дата звернення: 18.02.2022).
2. Борсук Н. Я. Організаційно-правове забезпечення управління комунальною власністю в Україні : дис. ... докт. юрид. наук; спеціальність 12.00.07. – адміністративне право і процес; фінансове право ; інформаційне право. Київ : Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. Державний науково-дослідний інститут Міністерства внутрішніх справ України, 2019. 425 с. URL: https://dndi.mvs.gov.ua/files/pdf/dissertation_Borsuk_N_Y.pdf (дата звернення: 18.02.2022).
3. Яремко В., Лаврушина В. Продовження договорів оренди державного та комунального майна. URL: <https://jur-gazeta.com/publications/practice/inshe/prodovzhennya-dogovoriv-orendi-derzhavnogo-ta-komunalnogo-majna.html> (дата звернення: 18.02.2022).
4. Інструменти управління майном комунальної власності територіальної громади : посібник ; за заг. ред. та реценз. А. Бочі, О. Шубіна. Київ : USAID DOBRE, 2020. 172 с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/651/Прграма_USAID_DOBRE_Посібник_Інструменти_управління_майном_комунальної_власності.pdf (дата звернення: 17.02.2022).
5. Про оренду державного та комунального майна : Закон України від 03.10.2019 р. № 157-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#Text> (дата звернення: 17.02.2022).

6. Деякі питання оренди державного та комунального майна : постанова Кабінету Міністрів України від 03.06.2020 № 483. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/483-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 16.02.2022).

7. Оренда державного та комунального майна через систему «ProZorro.Продажі»: посібник / Авторський колектив Державного підприємства «ProZorro.Продажі», Авторський колектив Електронного майданчику «Е-ТЕНДЕР», Авторський колектив Електронного майданчику «СМАРТТЕНДЕР», Авторський колектив Електронного майданчику «ЗЕ ТЕНДЕР». Київ : U-LEAD з Європою, 2021. 82 с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/738/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_25.06.pdf (дата звернення: 17.02.2022).

8. Регламент роботи електронної торгової системи ProZorro. Продажі ЦБД2 щодо проведення електронних аукціонів з продажу / надання в оренду майна (активів) / передачі права (Регламент ЕТС). URL: https://www.dto.com.ua/files/CBD2_12.10.2021.pdf (дата звернення: 17.02.2022).

9. Звіт про результати аудиту ефективності використання та розпорядження майном державного підприємства «ProZorro.Продажі», що мають фінансові наслідки для державного бюджету, Затверджено рішенням Рахункової палати від 27.12.2019 р. № 39-2. Київ. 2019. 46 с. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2019/39-2_2019/Zvit_39-2_2019.pdf (дата звернення: 17.02.2022).

10. Бюджет України 2020 : статистичний збірник. Київ : Міністерство фінансів України, 2021. 299 с. URL: <https://mof.gov.ua/uk/statistichnij-zbirnik> (дата звернення: 16.02.2022).

Стаття надійшла до редакції 12.10.2022 р.

Стаття рекомендована до друку 15.11.2022 р.

Naboka K. O.,

*Phd in Public Administration, Associate Professor,
Professor of the Department of Public Administration and Land Management*

Classical private University,

70-b Zhukovsky Street, Zaporizhzhia, 69002, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-9883-9044>

Kiktenko O. V.,

Doctor in Public Administration, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Public Administration and Land Management

Classical private University,

70-b Zhukovsky Street, Zaporizhzhia, 69002, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-6092-6038>

DIRECTIONS OF IMPROVEMENT OF THE ORGANIZATIONAL AND LEGAL PROCEDURE FOR LEASING COMMUNAL PROPERTY

Annotation. The article analyzes the algorithms of actions when concluding lease agreements for communal property, given in the "Procedure for leasing state and communal property", assesses the results of organizational and legal transformations of the procedure for leasing state and communal property, develops directions for improving the organizational and legal procedure for leasing communal property. Analysis of algorithms of actions when concluding lease agreements for communal property, regardless of who is the initiator of lease relations (potential tenant or authorized management body), as well as regardless of the rental object (single property complex or separate property, object from the List of the first or second type), did not reveal the presence of significant corruption risks, since the lease of state and communal property is carried out at transparent electronic auctions. Assessment of the results of organizational and legal

transformations of the procedure for leasing state and communal property indicates the presence of a number of positive changes in this area, such as: the removal of hidden leases from the shadows, a positive impact on the sphere of interests of all stakeholders, a reduction in the duration of procedures, the possibility of free access to information and public control, growth and tracking of rental revenues to the state and local budgets. Among the shortcomings are the presence of negative dynamics of revenues from the lease of communal property to local budgets for the period 2018-2020 and the possibility of certain corruption risks in case of simultaneous claim of several persons for the lease of property without an auction. Based on the results of the study, measures were developed to improve the organizational and legal procedure for leasing communal property in the following three areas: minimization of corruption risks in the lease of communal property without auctions, elimination of shortcomings in the functioning of se "ProZorro.Sale", increase of revenues from the lease of communal property to local budgets.

Keywords: *rent of communal property, electronic trading system, electronic auction, corruption risks, budget revenues.*

REFERENCES

1. Pankevych, M. (2019). Novi pravyla orendy derzhavnoho ta komunalnoho maina: perevahy ta ryzyky. URL: <https://spm.ucu.edu.ua/2019/12/27/novi-pravyla-orendy-derzhavnogo-ta-komunalnogo-majna-perevagy-ta-ryzyky/> (data zvernennia: 18.02.2022) [in Ukrainian].
2. Borsuk, N.Ya. (2019). Orhanizatsiino-pravove zabezpechennia upravlinnia komunalnoiu vlasnistiu v Ukraini: dys. ... dokt. yuryd. nauk; spetsialnist 12.00.07. – administratyvne pravo i protses; finansove pravo; informatsiine pravo. Kyiv: Kyivskiy natsionalnyi ekonomichnyi universytet imeni Vadyma Hetmana. Derzhavnyi naukovy-doslidnyi instytut Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy. URL: https://dndi.mvs.gov.ua/files/pdf/dissertation_Borsuk_N_Y.pdf (data zvernennia: 18.02.2022) [in Ukrainian].
3. Yaremko, V., Lavrushyna, V. (2022). Prodovzhennia dohovoriv orendy derzhavnoho ta komunalnoho maina. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/prodovzhennya-dohovoriv-orendi-derzhavnogo-ta-komunalnoho-mayna.html> (data zvernennia: 18.02.2022) [in Ukrainian].
4. Instrumenty upravlinnia mainom komunalnoi vlasnosti terytorialnoi hromady (2020); A. Bochi, O. Shubina (Eds.). Kyiv: USAID DOBRE. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/651/Prhrama_USAID_DOBRE_Posibnyk_Instrumenty_upravlinnia_mainom_komunalnoi_vlasnosti.pdf (data zvernennia: 17.02.2022) [in Ukrainian].
5. Pro orendu derzhavnoho ta komunalnoho maina: Zakon Ukrainy vid 03.10.2019 No. 157-IX. (2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#Text> (data zvernennia: 17.02.2022).
6. Deiaki pytannia orendy derzhavnoho ta komunalnoho maina: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 03.06.2020 r. No. 483. (2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/483-2020-%D0%BF#Text> (data zvernennia: 16.02.2022).
7. Orenda derzhavnoho ta komunalnoho maina cherez systemu «Prozorro.Prodazhi»: posibnyk (2021). Avtorskyi kolektyv Derzhavnoho pidpriemstva «ProZorro.Prodazhi», Avtorskyi kolektyv Elektronnoho maidanchyku «E-TENDER», Avtorskyi kolektyv Elektronnoho maidanchyku «SMARTTENDER», Avtorskyi kolektyv Elektronnoho maidanchyku «ZE TENDER». Kyiv: U-LEAD z Yevropoiu. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/738/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_25.06.pdf (data zvernennia: 17.02.2022) [in Ukrainian].
8. Rehlament roboty elektronnoi torhovoii systemy Prozorro. Prodazhi TsBD2 shchodo provedennia elektronnykh auktsioniv z prodazhu / nadannia v orendu maina (aktyviv) / peredachi prava (Rehlament ETS). URL: https://www.dto.com.ua/files/CBD2_12.10.2021.pdf (data zvernennia: 17.02.2022) [in Ukrainian].

9. Zvit pro rezultaty audytu efektyvnosti vykorystannia ta rozporiadzhennia mainom derzhavnoho pidpriumstva «ProZorro.Prodazhi», shcho maiut finansovi naslidky dlia derzhavnoho biudzhetu, Zatverdzheno rishenniam Rakhunkovoi palaty vid 27.12.2019 r. No. 39-2. (2019). Kyiv. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2019/39-2_2019/Zvit_39-2_2019.pdf (data zvernennia: 17.02.2022) [in Ukrainian].

10. Biudzhет Ukrainy 2020: statystychnyi zbirnyk. (2021). Kyiv: Ministerstvo finansiv Ukrainy. URL: <https://mof.gov.ua/uk/statistichnij-zbirnik> (data zvernennia: 16.02.2022).

The article was received by the editors 12.10.2022.

The article is recommended for printing 15.11.2022.

